

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 247/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom, Jesenná 8, Prešov, proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 29C/229/2015-1991 z 22. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 3. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením okresného súdu o výške náhrady trov konania. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ sa v konaní vedenom na okresnom súde domáhal proti mestu Prešov (ďalej len „žalovaný“) zaplata 836 796,60 eur s príslušenstvom za užívanie pozemkov v jeho výlučnom vlastníctve. Sťažovateľ nebol v spore úspešný, jeho žaloba bola zamietnutá a bol zaviazaný nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %. O výške trov konania okresný súd rozhodol uznesením vyššieho súdneho úradníka z 3. septembra 2024, v ktorom výrokom III uložil

sťažovateľovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania 27 575,71 eur (z toho trovy právneho zastúpenia v sume 25 179,07 eur s DPH). Uznesenie vychádzalo zo základnej sadzby tarifnej odmeny vypočítanej z tarifnej hodnoty veci podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľ (proti výroku III) a žalovaný podali proti uzneseniu súdneho úradníka sťažnosť. Sťažovateľ namietal, že žalovaný bol v namietanom konaní právne zastúpený advokátom, ktorý mal s mestom dohodnutú hodinovú odmenu, preto nemá právo na náhradu trov konania za úspech v spore podľa vyhlášky. Okresnému súdu predložil kópie zmlúv o poskytovaní právnych služieb spolu s faktúrami, ktorými advokát mesta vyúčtoval právne služby vrátane špecifikácie úkonov. Z nich vyplýva, aké skutočné výdavky žalovanému v súvislosti s namietaným konaním vznikli. Okresný súd mal preto žalovanému priznať iba skutočne a účelne vynaložené náklady na zastupovanie v namietanom konaní.

3. O sťažnostiach rozhodol sudca okresného súdu napadnutým rozhodnutím, ktorým zmenil uznesenie súdneho úradníka a sťažovateľa zaviazal na náhradu trov právneho zastúpenia žalovanému v sume 28 985,48 eur s DPH a sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol. Okresný súd argumentoval rozhodnutím ústavného súdu, v zmysle ktorého pri rozhodovaní o výške nároku na náhradu trov konania je zásadne bez významu obsah dohody medzi advokátom a klientom (II. ÚS 234/2017). Poukázal tiež na iné rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 102/2023 a sp. zn. IV. ÚS 10/2023 v obdobných konaniach iniciovaných sťažovateľom, v ktorých ústavný súd nevzhliadol porušenie práv sťažovateľa.

III.

Argumentácia sťažovateľa

4. Namietané porušenie označených práv podľa sťažovateľa spočíva v tom, že žalovanému bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia, ktorá násobne prevyšuje trovy, ktoré mu skutočne vznikli. Žalovanému priznaná náhrada trov je podľa sťažovateľa nespravodlivá, je v rozpore s § 251 Civilného sporového poriadku a sankcionuje sťažovateľa za to, že sa domáhal svojich práv na súde. Súdny automaticky aplikovali advokátsku tarifu podľa vyhlášky bez toho, aby zohľadnili dohodu medzi mestom a advokátom. Sťažovateľ zo zmlúv o poskytovaní právnych služieb a faktúr vystavených advokátom mestu dospel k záveru, že skutočné náklady žalovaného na právne zastúpenie v namietanom konaní predstavovali sumu 970,57 eur bez DPH. Žalovanému teda bolo priznané takmer 25-násobne viac, než objektívne na právne zastupovanie v namietanom konaní vynaložil.

5. Sťažovateľ rovnako ako v sťažnosti proti uzneseniu súdneho úradníka poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 114/2017 a polemizuje so závermi uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 102/2023, v ktorom bolo poukázané na to, že v zmluve o poskytovaní právnych služieb bolo dohodnuté, že advokátovi patria trovy právneho zastúpenia priznané súdom podľa vyhlášky. Toto však nepovažuje za rozhodujúce, keďže obdobné dojednanie bolo v zmluve medzi stranou a advokátom, ktorá bola posúdená v náleze sp. zn. III. ÚS 114/2017. Takéto dojednania nie sú pre súd záväzné tak, aby musela byť priznaná náhrada podľa vyhlášky, pretože základným kritériom posúdenia úkonov právnej služby z hľadiska náhrady trov konania je to, či ide o preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky. Žalované mesto povinne sprístupňuje informácie o nakladaní a hospodárení s verejnými prostriedkami, v zmysle ktorých je zrejme,

aké náklady na právne zastupovanie je v prípade sťažovateľa možné predpokladať vo vzťahu k súdnemu konaniu. Preto rozhodnutie zasiahlo aj do jeho legitímnych očakávaní a právnej istoty.

6. Podľa sťažovateľa právny názor okresného súdu, ktorý zotrval na výpočte náhrady trov právneho zastúpenia podľa tarifnej hodnoty v zmysle vyhlášky, odporuje zásade účelnosti náhrady trov konania. Ide o extrémne vybočenie zo zákonných zásad majúce za následok porušenie označených práv sťažovateľa.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

8. Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi prislúcha zásadne týmto súdom. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne preskúmava rozhodnutie všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (IV. ÚS 248/08, II. ÚS 569/2017).

9. Nie je dôvod odchyliť sa od uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 102/2023, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť sťažovateľa v jeho obdobnej veci a v ktorom sa ústavný vysporiadal s právnym názorom vysloveným v náleze sp. zn. III. ÚS 114/2017 na obdobnú vec sťažovateľa.

10. Priznaná náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré má sťažovateľ zaplatiť žalovanému na základe vyhlášky, nenesie žiadne prvky svojvôle, z ktorej by bolo možno vyvodiť porušenie ústavných práv sťažovateľa. Vo veci sťažovateľa nebol žiaden dôvod na to, aby namiesto vyhlášky boli trovy právneho zastúpenia žalovaného mesta určené podľa dojednania v zmluve o poskytovaní právnych služieb medzi mestom a jeho advokátom. Prístup určovania náhrady trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky vo svojej podstate zodpovedá spravodlivosti, predvídateľnosti a právnej istote. V takomto normatívnom systéme sa náhrada trov právneho zastúpenia určuje rovnako pre obe strany sporu, pričom obe strany sporu môžu už na začiatku predvídať ich výšku, či už v prípade svojho procesného úspechu, alebo neúspechu. Na tom nemení nič ani to, že strana si môže so svojím advokátom dohodnúť iný spôsob určenia odplaty ako podľa vyhlášky, teda že v okolnostiach prípadu sťažovateľa žalované mesto za zastúpenie v spore so sťažovateľom svojmu advokátovi zaplatilo násobne nižšiu čiastku, ako bola určená podľa vyhlášky. Dojednanie takejto relatívne nízkej odplaty zodpovedá ďalšiemu dojednaniu v zmluve medzi mestom a advokátom, podľa ktorého súdom priznaná náhrada trov konania pripadne advokátovi.

11. V tejto súvislosti neobstojí argumentácia sťažovateľa, podľa ktorej takéto dojednania nie sú pre súd záväzné tak, aby musela byť priznaná náhrada podľa vyhlášky. Sťažovateľ

sa tak na strane jednej dovoľáva uplatnenia náhrady určenej podľa zmluvy, no na strane druhej žiada, aby súd neprihliadol na dojednanie, podľa ktorého súdom mestu podľa vyhlášky priznaná náhrada trov právneho zastúpenia pripadne advokátovi mesta. Rovnako je tak nesprávny argument sťažovateľa o tom, že určenie výšky náhrady podľa zmluvy mohol predvídať, keďže zmluva bola zverejnená. K tomu treba uviesť, že zmluva bola zverejnená vrátane dojednania, podľa ktorého nie mestu, ale advokátovi pripadne náhrada trov právneho zastúpenia určená podľa vyhlášky. Sťažovateľ tak rozumne nemohol očakávať či byť si právne istý, že náhrada trov právneho zastúpenia mesta sa určí podľa hodinovej odmeny dojednanej v zmluve. V konečnom dôsledku nepochybne i sám musel očakávať, že podľa zaužívanej súdnej praxe, ktorá akceptuje vyhlášku ako normatívny nástroj určovania náhrady trov právneho zastúpenia, bude aj jemu v prípade jeho úspechu náhrada trov právneho zastúpenia priznaná práve podľa tejto vyhlášky.

12. S poukazom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v napadnutom rozhodnutí nevhliadol extrémne vybočenie zo zákonných zásad rozhodovania o náhrade trov konania, ktoré by zakladalo zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania, čo je predpokladom pre možnosť ústavného súdu zasiahnuť do rozhodnutia o trovách konania. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené nedomnieva, že by napadnuté rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako nezlučiteľné s označenými základnými právami sťažovateľa zaručenými čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny či právami zaručenými čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, preto ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2025

Robert Šorl
predseda senátu